

636

0-16

(15)

Diaparô le dikxabišô

Dress and ornaments of Makhušaneš

K 34/ 33

8/38 J.M. Malatši

5

1. Mehuta ya diaparô tša banna ke ye:-

Lekxeswa le dirwa ka mokxopa.

Mongatse xoba katlba o dirwa kamekxopa.

Lethebô le dirwa ka Matlalo xoba mekxopa.

Mabethela a dirwa ka mašapô a lwatle.

Maseka a dirwa ka thsipi.

Mphašane o dirwa ka Matlalô.

Mehuta ya ~~ki~~ diaparo tša basadi ke ye :-

Mose o dirwa ka matlalo a diphôôfôlô

Thetho e dirwa ka matlalo a diphôôfôlô

Ntepa e dirwa ka matlalo.

Lexabe le dirwa ka mohlare (sefero)

Môkxôpa wa phala ke kobo ya mosexare.

Maseka basadi ba kxoši

Mphiri ke aparô sa basadi kamoka.

Kxohlo ke aparo sa basadi kamoka.

Kxale bana ba be ba sa apešwe selo xe e se xe a xodile.

Lekxeswa le be le dirwa ke banna xomme basadi ba tlotša letsôke

xore ebe le le botse xe monna a apere.

2. Makxeswa a monna a ba mabedi. Le lengwe ke la xo soma le lengwe

ke la mohla wa Monyanya. Le kxeswa le be le dirwa ke basila

xoba bahlalifi. Lekxeswa la monna le a šômaxo ka t lôna xa le

dumelelwe xo apara ke motho yo mong. Monna yo mong a ke adingwa

lekxeswa la monyanya ke monna yo mong. Lekxeswa la lešôbôrô

xa le swane le la monna wa xo wela. Lamonna le na le makônê.

La lešôbôrô xa lena makônê. Makômê ke dithsiba tše byalo ka

diphexo tša tša nonyana ka moraxo.

Lekxeswa la lešôbôrô ke mphollo. Lešôbôrô xa le tlotši lekxeswa

ka letsôko. Letsôko ke lebye le lehubedu, xomme le a šilwa

la hlakangwa le makhura.

Mongatse o aparwa hlôxông. Xomme ke seaparo sa banna fela. Mongatse o dirwa ka matlalo a dibatana. Mongatse o dirwa ke basila xoba batho ba bohlale. Mongatse wa kxoši xa o swane le mengatse ya banna kamoka. Xomme ona o dirwa ka matlalo a dibatana byalo ka phukubye xoba tetekxwe le tše dingwe tša mmala o botse. Mongatse xa o a dumelelwa xo a parwa ke monna yo mong xe e se mong wa wona fela. Kxale banna ba be ba sa šomiši Katiba xoba mongatse byalo ka mehleng ~~ka~~ yeno ka baka la bothakxa byo bo dirwaxo hlôxông ya monna.

Lethebo ke kôbô yeô e dirwaxo ka matlalo a mantši xore ebe kobo ya bošexô. Xomme ke modiro wa banna ba ~~ba~~ basila ~~ka~~ xoba baroki. Xe le fedile le tlotšwa tsôko xore le be bôrothô.

Kobô ye ke ya batho ba baxolo. Bana ba šoxelwa ~~ka~~ letlalo la phôôfôlô ye kxôlô fela. Lenaxa la dikxoši xa le swane le a batho kamoka. Lôna le dirwa ka matlalo a nkwe xoba tau. Xona le lenaxa la bošexô xoba la mosexare. Kxoši e tsebya ka naxa la nkwe xoba tau. Lenaxa la nkwe le a parwa ke ba-kxomana fela.

Mabethêla a dirwa ka mašapô a diphôôfôlô tša lewatle. Xomme a ke a dikxoši le bakxomana ba xaxwe. Xaele banna ba bangwe ba apara a diphôôfôlô. Mosadi xa dumelelwa xo apara mabêthêla a mašapô.

Maseka a maso ke seaparo sa ~~ka~~ dikxoši fela. Xe motho yo ~~ka~~ mongwe a ka hwetšwa a eperere ke mohlo wa xo lekana kxarêbê.

Xomme ona a dirwa ka thšipi ye nthso. Ke batho ba bohlale.

Maseka a dikxoši a aparwa Maôto le matsoxo le molaleng.

Mphašane ke seeta sa ba kxale. Šôna se dirwa ka matlalô a diphôôfôlô. Mphašane xa tsene ka xae a eperwe. Xe motho a tsena ka xae a eperere mphašane ke ~~ka~~ molato.

Mphašane o a parwa ke banna le basadi.

5. Xe monna a bonwa a epere mphašane ka xae o hwetšwe ke mosadi. Le mosadi xe a apara mphašane o hwetše ke monna. Mphašane o aparwa ke batho kamoka. Mphašane o dirwa ka matlalo a diphôôfôlô fela eseng dibatana.

Diaparô tša basadi ke tše.

Mose ke se aparô seô mosadi a se tšwaraxo ka ~~mm~~ morarô.

Xomme o dirwa ke basila eleng banna. Mose o rokwa ka

dithšika tša diphôôfôlô. Môšômô wa mose ke wo mothata kudu

kudu xo feta lekxeswa. Sa matho xe o šoxilwe o á tlokixwa.

Xo tlôka ke xo nthša lehlônô ka thipa xoba petlwana. Seô á

se dirwa ke monna wa tsebô ruri ~~xex~~ xoba ~~x~~ xe motho a sena

tsebe o tla dira mašôba a mantši xe a tloka. Xomme xe motloki

a feditše o tla íša xo ~~mxm~~osexi. Xe ~~mx~~ mosexi a feditše

letlalo le íšwa xo môrôko. Ke xona mose o fêdile.

6. Xomme mose o tla thšelwa tsôko xore o a parwe ke mosadi.

Mose o a parwa ke mosadi yo a nyetšwexo fela. Mosetsana xoba ngwanenyana o a para ntepa.

Thethô ke seaparo sa basadi se a parwaxo ka pele. Xomme sona

se dirilwe ka letlalo la ~~ph~~ phôôfôlô . Thethô e a parwa

ke mosadi yo a nyetšwexo. Thethô xoba lesôtlô la basadi ba

kxoši ke letlalo la dibatana. Thethô ya mosadi yo mong xa e

a dumelelwa xo tšwarwa ke mosadi yo mong. Lerôtlô le na le

basila ba lona.

Ntepa ke mose wa basetsana ba sešo xo tšywa. Xomme yona xz xa

e swane le mose. Ntepa e dirwa ka tlalo la phôôfôlô.

Ntepa e na le modiro wo moxolo kuđu. Xe motho e se mosila ka

seke a kxona xo dira ntepa.

Lexabe ke seaparo sa mosetsana seo se aparwaxo ka pele xa

mosetsana.

Xomme lona le dirwa ka dinti. Maxabe a dirwa ke basetsana ka nnoši. Maxabe a dirwa ka dinti tša mohlare o bitšwexo sefero. Xomme dinti di follelwa ka dikxohlo. Xe le fedile le bitšwa thethô.

Môkxôpa wa m phala ke kôbô ya mosexare ye e a parwaxo ke basadi ba ba xolo. Xomme e thšelwa tšôko xore ebe le bôrothô. Maseka a maso a be a a parwa ke basadi ba kxoši. Basadi ba bangwe ba apara mefiri diatleng le molalêng. Maseka a dirwa ka thsipi le maditsi ke basila. Maseka a dumelelwa xo tšwarwa ke mosadi yo mong. Banenyana ba a pešwa maseka fela eseng a mantši. Xe mosetsana a bêêlêditšwe kemo a thomaxo xo apara maseka ka lesoxana leô le mmeêlêditšexô.

Mphiri o a parwa ke banna le basidi xona le mehuta ye mebedi. Mefiri ye mexolo e a parwa molaleng ye monyane e a parwa matsôxông. Kxôhlô e dirwa ke banna ba basila.

8. Kxôhlô e a ~~max~~ parwa ke bawadi fela Basetsana ba dira maxabe ka yona. ~~max~~ Basadi ba dira dikxabišô tša mose xoba thethô. Xe mosadi a sa dira mose ka kxôhlô xa bonwe ke batho xoba mosadi yô bothakxa. Dikxôhlô di a follelwa xomme tša dika noka xomme tša leke-lela. Le lešôbôrô le rata kudu kxôhlô xore a follele e be motepetepe xore a hlomele nakeng ya xo letša. Xe naka ya lešôbôrô e sena kxôhlô xa thšabye ke thaka tša xaxwe.

Diaparô tše kamoka di sômiša ke batho. Tše dingwe ke tša menyanya. ~~max~~ Moriri wa banna o dirwa kxabišô ka xo tlotša mošidi. Xomme se se dirwa ka makôkô. Makôkô ke bothakxa bya banna. Xe monna a sa dira makôkô o tla nyatšexa xare xa busadi. Ke xona monna o tla kxoke lela diala hlôxông ya xaxwe. Moxong o hlôme mafôfa a dinonyana xoba a mphse. Xe ele mokxomana o hloma meutlwa ya noko. Basadi ba beula tlôpô. Xomme ya tlotšwa tsôko.

9. Basadi ba hloma metheka ya dinonyana. Lešobôrô xa ba tlole mešidi. Basadi ba lokela manônô a lerôrô di tsebeng xe ~~■~~ banna ba lokela mašapo. Moriri wa banna o a beolelwa. Xomme basadi ba theka tlôpô. Bana ba beolwa hloxo kamoka. Bašimane ba beolwa hlôxô ba šia moriri phatleng. Banna le basadi ba phulwa ka tsela tša xo fapana. Banna ba phula xodimo. Basadi ba phula fase xa tsebe. Banna ba hlabixwa mahleka ka kômana. Xe monna a sa bolla xa dirwe dihlaka. Basadi ba dirwa mahleka dimpeng. Le basetsana ba dirwa dihlaka e sale ba banyane. Xe motho ele lesoxana o hlaba sefahlôxô a dira ditibatiba. Le mosetsana o hlaba ditibatiba. Banna ba beola maledu. Monna yo mong le yo mong o beolwa ke mosadi wa xaxwe. Xe ngwana a kxola meno o kxolwa ke moratlô ~~■~~ wa xaxwe. Xe a kxotše meno o a tšia a bitša ka dipalene ~~■~~ ka sa moraxo. Xe ngwana a saka a betša leino xoba meno ka ka sa moraxo
10. a ka seke a mela a monwe. Xe a sena moratho o tla lesa a kxolexa ka nnoši.
- Batho ~~■~~ kamoka ba dirwa dikxabišô. Fela xaele mašôbôrô le bahlokane xa ba diri dikxabišô.

ENID. S 636